

Сергіївна Ізбаш; Акад. української преси, Фонд Фрідріха Науманна «За свободу», Центр Вільної Преси; за заг. ред. і передм. Валерій Іванов. Київ: Акад. Української Преси, Центр Вільної Преси, 2020. 94 с.

2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л. А. Найдьоновой, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.

3. Концепція Нової Української Школи. URL: <https://cutt.ly/cNMFskf>

Бак Ольга Дмитрівна,
*викладач філологічних дисциплін,
Комунальний заклад вищої освіти
Дніпровський фаховий педагогічний коледж
Дніпровської академії неперервної освіти
Дніпропетровської обласної ради*

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО КУРСУ ЛІТЕРАТУРИ

Медіаграмотність є важливою компетенцією в сучасному світі, збільшує кількість інформації, яку людина отримує з різних джерел. У середній та вищій школі навчання медіаграмотності є єдиним з ключових цілей, потім це допоможе дітям зробити свідомий вибір і зрозуміти, яка інформація є надійною, а яка – ні. У сучасному світі медіа вплив на нашу поведінку, думки і сприйняття навколишнього світу є неоціненним [1, с. 12].

Завдяки швидкому розвитку технологій та зростанню кількості джерел інформації, які нам доступні, стає все важче розрізнити достовірну інформацію від фейкової, та розуміти, який вплив вона має на наше життя. Одним із ключових моментів у розвитку таких навичок є навчання медіаграмотності в школах. У середній та вищій школі навчання медіаграмотності є єдиним з ключових цілей, що підтверджує важливість цієї компетенції в нашому сучасному світі. Діти мають знати, як оцінювати джерела інформації, розрізнити факти від думок та досліджень від реклами. Це допоможе їм зробити свідомий вибір, поставити запитання і знайти відповіді, що підвищить їх здатність орієнтуватися в сучасному світі.

У цій роботі ми розглянемо різні аспекти медіаграмотності та методики, які можна використати для навчання дітей критично мислити, адекватно сприймати інформацію, яку вони зустрічають у повсякденному житті. Вивчення цих питань допоможе дітям розвинути критичне мислення, що є необхідною передумовою успішної адаптації до сучасного інформаційного середовища. Основна мета – допомогти дітям зрозуміти, як ефективно використовувати медіа, зокрема, як перевірити достовірність інформації, розуміти, якість джерел інформації, а також здатність критично мислити. Завдання виникає в розкритті проблематики медіаграмотності, наданні додаткових знань та вмінь для ефективного використання медіа, а також у навчанні дітей критично мислити й аналізувати отриману інформацію [2, с. 10].

Розвиток критичного мислення стає все більш актуальним завданням освіти сьогодні. Концепція нової української школи також визнає його важливість та включає його в навчально-виховний процес. Критичне мислення – це складне та багаторівневе явище, яке включає в себе використання розумових стратегій та операцій високого рівня для формулювання обґрунтованих висновків і оцінок, прийняття рішень. З педагогічної точки зору, розвиток критичного мислення створює комплекс мисленнєвих операцій, які дають можливість учням аналізувати, порівнювати, синтезувати та оцінювати інформацію з будь-яких джерел, бачити проблеми та ставити запитання, висувати гіпотези та оцінювати альтернативи, а також робити свідомий вибір, використовувати рішення та обґрунтовувати їх. Ми розглянемо різні аспекти медіаграмотності та навчимо, як критично аналізувати інформацію, яку діти зустрічаються в їхньому повсякденному житті [3].

Сучасний курс літератури відображає не лише класичні твори, а й відповідає потребам цифрової ери та розвитку медіакультури. Медіаграмотність, уміння аналізувати, оцінювати та розуміти медійні засоби, стають ключовою складовою вивчення літератури сьогодні. Що таке медіаграмотність у контексті літературного курсу? Це не тільки здатність читати і аналізувати текст, а й розуміння впливу медіа на сприйняття літератури та формування літературних

уподобань. Люди сучасності оточені потоком інформації через соціальні мережі, стрімінгові платформи та інші медійні канали, а вміння критично оцінювати цю інформацію стає відомим аспектом розуміння сучасної літератури. Одним із аспектів медіаграмотності є здатність розпізнавати та розуміти різноманітні формати літературних творів у цифровому середовищі. Це може включати в себе не лише текстові матеріали, а й аудіокниги, відеоадаптації, ігри на основі літературних сюжетів та інші форми, які відображають розмаїття та еволюцію сприйняття літератури в епоху цифрових технологій. При вивченні літератури важливо також впливати на соціальну мережу на читання та інтерпретацію творів. Відгуки, рецензії та обговорення книг в онлайн-спільнотах можуть впливати на сприйняття того чи іншого літературного твору. Медіаграмотність у цьому випадку включає в себе вміння не лише критично оцінювати сам твір, а й контекст його сприйняття в онлайн-середовищі. Важливо розглядати можливість використання медіа для розширення розуміння та контекстуалізації літературних творів. Це може включати в себе відеоінтерв'ю з авторами, віртуальні тури на місцях, зображені в книжках, аудіоінтерпретації творів та інші форми, які допомагають збагачувати розуміння літератури через різні медіа формати. Медіаграмотність у сучасному курсі літератури може бути розвинута через різноманітні форми та методи роботи, спрямовані на використання медійних ресурсів для кращого розуміння літературних творів. Це може бути аналіз мультимедійних адаптацій, або розгляд літературних творів у формі аудіокниг, електронних книг із випусками фільмів та серіалів, що базуються на літературних сюжетах. Це дозволяє порівнювати оригінальний текст з його мультимедійною інтерпретацією та розуміти відмінності у сприйнятті.

Створення медійних проєктів. Завдання, що передбачають створення власних медійних ресурсів на основі прочитаного твору. Це може бути аудіо- або відеорецензія, інтерв'ю з автором або персонажами, відеопрезентація ключових моментів твору тощо. Форуми та дискусії: організація онлайн-дискусій чи форумів для обговорення літературних творів, де учасники мають можливість висловлювати свої думки, аргументувати погляди та аналізувати

інші точки зору. Експерименти зі сприйняттям: запросити учнів відчувати на собі формати різного сприйняття літератури: від читання твору на слух до його прослуховування аудіокниги або перегляду фільму за цим сюжетом.

Створення буктрейлерів. Це власний трейлер до книги, який може включити в себе відеоролики, музику, зображення та тексти, щоб зацікавити аудиторію та передати емоції та сюжет книги. Використання веб-ресурсів та онлайн-платформи: вивчення літературних творів через веб-ресурси, які надають додаткову інформацію про авторів, контекст написання творів, критику та рецензії. Соціальні медіа та спільноти: використання платформи соціальних медіа для обговорення літературних творів, спілкування з іншими шанувальниками літератури, обмін враженнями та аналізом прочитаного [4, с. 11]. Ці методи дозволяють вчителю створити стимулююче та цікаве оточення для вивчення літератури, розвивати медіаграмотність та критичне мислення учнів у контексті цифрової ери.

Отже, медіаграмотність у сучасному курсі літератури стає не лише доповненням до класичних методів аналізу текстів, а й необхідним інструментом у сприйнятті, розумінні та оцінці літературних творів у цифрову епоху.

ЛІТЕРАТУРА

1. Онкович Г.В. Медіаосвіта у навчальних закладах. Освіта України. Теоретичний та науково-методичний часопис, № 2 (53). Київ: Педагогічна преса, 2019. С. 80-87.
2. Осюхіна М.О. Медіа- та інформаційна грамотність як складова сучасних інформаційно-комунікаційних обмінів (національна концепція у контексті світового досвіду): дис. канд. наук із соціальних комунікацій: 27.00.01. Дніпро, 2019. 319 с.
3. Іванов В.Ф. Медіаосвіта та медіаграмотність: визначення термінів. Проблеми соціальної комунікації. Інформаційне суспільство № 16, 2012. С. 41–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2012_16_10 (дата звернення 27.11.2023)
4. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд. Іванов В., Волошенюк О., Кульчинська Л., Іванова Т., Мірошніченко Ю. Київ: АУП, ЦВП, 2019. 58 с.